

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Циклова комісія з бізнесу та управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Фахового коледжу

ЗВО «Університет Короля Данила»

Володимир ЯСЛИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ»

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

Спеціальність D1 Облік і оподаткування.

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування».

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр.*

Статус дисципліни – *обов'язкова.*

Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська.*

Івано-Франківськ, 2025

Розробник:
ТАЦЯК Андрій Михайлович – спеціаліст першої категорії, викладач циклової комісії з бізнесу та управління Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

**Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії
з бізнесу та управління
Протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.
Голова циклової комісії**

Андрій ЦЮЦЯК

**Схвалено методичною радою
Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.
Голова методичної ради**

Олег КЛІЩ

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів освіти знань про фінанси у повсякденному житті сім'ї, місцевої громади, українського суспільства та розвиток ключових фінансових компетенцій.

Завдання: ознайомлення здобувачів освіти із сучасними фінансовими продуктами та послугами, формування навичок управління фінансами, а також розвиток вмінь власного фінансового планування на майбутнє захисту від ризиків, прийняття зважених інвестиційних рішень, аналізу сфери особистих та публічних фінансів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- 1) засади фінансової політики держави і механізму її реалізації, сфер і ланок фінансової системи та їх взаємодії;
- 2) сутність грошей, фінансового планування та бюджету, роботи фінансової системи в цілому;
- 3) що таке монетизація пільг і субсидій та як з урахуванням їх оплатити житлово-комунальні послуги;
- 4) у які проекти вигідно вкладати гроші;
- 5) де і як можна позичити гроші на вигідних умовах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти:**

- 1) обчислювати та грамотно розподіляти власний бюджет;
- 2) вигідно й безпечно розміщувати гроші на депозитних вкладах на підставі фінансового аналізу, нараховувати пільги та субсидії на оплату житлово-комунальних послуг;
- 3) перевірити правильність сум, зазначених у повідомленнях про оплату рахунків;
- 4) давати характеристику окремих понять із застосуванням наукової термінології;
- 5) вміти використовувати чинну законодавчу і нормативну базу для обґрунтування особливостей організації управління фінансовими ресурсами в Україні;
- 6) здійснювати розрахунок реальних потреб у фінансових ресурсах.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Денна форма	Заочна форма
Курс		2	2
Семестр		3	3
Кількість кредитів ECTS (год.)		4 (120 год.)	4 (120 год.)
Аудиторні навчальні заняття, год.	лекції	24	6
	семінарські	22	4
Самостійна робота, год		74	110
Форма підсумкового контролю	залік	залік	залік

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити	Постреквізити
Вступ у спеціальність	Оподаткування

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Основи фінансової грамотності» згідно з освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування»

Результати навчання	Код та назва компетентності
РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах.	ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	СК 1. Здатність аналізувати економічні події та явища з огляду на сучасні теоретичні та методичні основи обліку і оподаткування.

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі ЗВО «Університету Короля Данила», студенти зобов'язані виконувати вимоги освітньо-професійної програми, графік освітнього процесу й вимоги навчального плану.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж і Положення про систему внутрішнього розпорядку.

1. Студент повинен з'являтися на заняття без запізнь. Про початок і закінчення занять інформує розклад, доступний в електронному чи паперовому вигляді.

2. Студенти заходять в аудиторію тільки після того, як її залишать викладач і група, що мали там попереднє заняття.

3. Студенти повинні бути в аудиторії перед початком заняття, приходити раніше викладача.

4. Перед початком заняття студент має вимкнути звук мобільного телефона й інших пристроїв. Таке міжнародне правило етикету стосується не тільки навчального процесу, а й будь-яких офіційних заходів. Користуватися гаджетами під час заняття в цілях, що не пов'язані з навчальним процесом чи порушують його, не дозволяється.

5. В аудиторії слід поводитися виховано, стримано, уважно слухати викладача й бути активним учасником навчального процесу.

6. Потрібно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими й виваженими у спілкуванні зі студентами й викладачами.

7. У разі дистанційної форми навчання присутність студента на практичному занятті передбачає обов'язково ввімкнуту камеру, а також активність та уважність.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого й здійснюється навчальний процес.

Студент зобов'язаний:

1. Поважати права всіх членів академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема.

2. Дотримуватися гендерної, расової, етнокультурної, міжконфесійної та політичної толерантності.

3. Не фальшувати, не підробляти документи, що стосуються навчального процесу.

4. Не списувати, не використовувати шпаргалки й інші підказки під час проміжного чи підсумкового контролю.

5. Поводитися гідно, навчатися сумлінно, бути чесним у міжособистісному спілкуванні.

6. Не пропонувати й не надавати членам академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема, неправомірної вигоди, не займатися протекціонізмом.

ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ		
Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в установлений термін.		
ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (СЕМЕСТРОВОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)		
Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» розглядає та вирішує проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання директора Фахового коледжу.		
МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ		
Результати навчання	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
Освітній компонент «Основи фінансової грамотності»		
РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах	Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда). Наочні методи (ілюстрування, мультимедійні методи). Практичні методи (вправи, практичні роботи). Творчі (дослідження студентів). Метод самостійної роботи. Робота під керівництвом викладача. Інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм).	Залік. Поточний контроль. Усний контроль. Письмовий контроль. Тестовий контроль.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 1 курсу дисципліни «Основи фінансової грамотності» здійснюється відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Поточний контроль – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною дванадцяти бальною шкалою – «1», «2»; «3»; «4»; «5», «6», «7», «8», «9», «10», «11», «12».

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи». У разі відсутності здобувача освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки здобувачі освіти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «1» (один) бал без права перездачі. Здобувачі освіти повинні мати оцінки з не менше 50 % аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі здобувачі освіти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань визначається сумою оцінок за виконані практичні роботи протягом семестру та оцінкою за підсумкове заняття. За результатами підсумкового контролю здобувач освіти може отримати 40 балів. Здобувачі освіти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Здобувачі освіти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційної сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Здобувачі освіти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять. Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, есе, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав здобувач освіти під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

Самоконтроль передбачений у формі питань для самоконтролю, які розміщено на сторінці навчальної дисципліни «Основи фінансової грамотності» в Системі дистанційної освіти.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
(за 12-бальною шкалою)

Шкала в балах	Оцінка шкали ECTS	Національна шкала
90-100 балів	A	10-12 («відмінно»)
83-89 балів	B	9 («дуже добре»)
75-82 бали	C	7-8 («добре»)
67-74 бали	D	6 («задовільно»)
60-66 балів	E	4-5 («достатньо»)
35-59 балів	FX	3 («незадовільно»)
0-34 бали	F	1-2 («неприйнятно»)

При цьому, оцінки повинні відповідати таким критеріям:

«відмінно»:

12 балів – здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні нахили, вміє здобувати знання без сторонньої допомоги, глибоко знає та розуміє інформацію, використовує її усвідомлено у різних ситуаціях, застосовує здобуті знання і вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки;

11 балів – здобувач освіти вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює явища і факти, вміє застосовувати знання у нестандартних ситуаціях, демонструє глибоке та впевнене розуміння фактів і явищ, знаходить інформацію та аналізує її;

10 балів – здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, вміє самостійно знаходити інформацію, знає і розуміє сутність та закономірності фінансової грамотності, висловлює логічні зв'язки між об'єктами і фактами, застосовує здобуті знання і навички у практичних ситуаціях, здійснює різні види діяльності;

«дуже добре»

9 балів – здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, знає та вміє застосовувати його на практиці, самостійно розв'язує завдання відомими способами, переконливо аргументує свої висновки;

«добре»

8 балів – здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача, самостійно застосовує знання на практиці, контролює власні дії та виправляє помилки в межах запропонованих завдань;

7 балів – здобувач освіти здатний застосовувати знання у стандартних управлінських ситуаціях, вміє частково контролювати власну діяльність, знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання завдань та проблемних ситуацій, відповідає на окремі питання за опрацьованою інформацією;

«задовільно»

6 балів – здобувач освіти здатний відтворити значну частину теоретичного матеріалу, знає і розуміє основні положення фінансової грамотності, за допомогою викладача може порівнювати інформацію, робити висновки та виправляти помилки;

«достатньо»

5 балів – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину, може пояснити окремі поняття, застосовує частково інформацію, отриману від викладача;

4 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює механічно, без достатнього розуміння змісту; відтворює за зразком інформацію, отриману із запропонованих джерел;

«незадовільно»

3 бали – здобувач освіти володіє лише окремими фрагментами матеріалу, що становлять дуже незначну частину знань у сфері фінансової грамотності;

«неприйнятно»

2 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виконує прості завдання за наданим зразком, знаходить у почутому або прочитаному відповіді на прості питання;

1 бал – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання та відтворення окремих фактів чи термінів, що позначаються окремими словами або реченнями.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи фінансової грамотності»

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Гроші

1. Історія виникнення грошей. Форми грошей.
2. Функції грошей.
3. Основні правила користування грошима.

Тема 2. Гривня – національна валюта України

1. Історія української гривні.
2. Зовнішній вигляд, номінали банкнот та монет, що перебувають у грошовому обігу в Україні.
3. Елементи захисту гривневих банкнот.

Тема 3. Валюта

1. Для чого треба обмінювати гривню на іноземну валюту і навпаки?
2. Конвертованість валют і золотовалютні резерви.
3. Курсоутворення валют.
4. Попит і пропозиція на валютному ринку.

Тема 4. Планування та ведення сімейного бюджету

1. Види сімейного бюджету. Способи ведення сімейного бюджету.
2. Класифікація сімейного бюджету за рівнем збалансованості між надходженнями й видатками.
3. Складання сімейного бюджету.

Тема 5. Податки

1. Податки та їх види.
2. Основні цілі стягнення податків: дохід бюджету, розподіл, регулювання, представництво.

Тема 6. Депозити

1. Види депозитів.
2. Особливості відсоткових ставок за депозитами.
3. Гарантування банківських вкладів.

Тема 7. Кредити

1. Кредити для споживачів і підприємств.
2. Підстави для здійснення позики та контроль за рівнем заборгованості.
3. Вартість кредиту.
4. Види відсоткових ставок за кредитом.
5. Загальні витрати за споживчим кредитом і реальна річна відсоткова ставка.
6. Особливості надання та виплати кредитів.
7. Паспорт споживчого кредиту. Кредитоспроможність і кредитна історія. Кредитний договір.
8. Відповідальність позичальника у випадку порушень договору.

9. Кредитні продукти для фізичних і юридичних осіб.

10. Кредитна картка.

Тема 8. Страхування

1. Сутність страхування. Учасники страхових відносин.

2. Форми страхування. Договір страхування.

Тема 9. Кредитні спілки

1. Послуги кредитних спілок і кому вони надаються.

2. Права учасників кредитної спілки. Вибір кредитної спілки.

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назва теми	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		всього	лекції	семінарські заняття	самостійна робота	всього	лекції	семінарські заняття	самостійна робота
1	Гроші	12	2	2	8	36	2	-	10
2	Гривня – національна валюта України	12	2	2	8				12
3	Валюта	12	2	2	8				12
4	Планування та ведення сімейного бюджету	14	2	2	10	44	2	2	12
5	Податки	16	4	4	8				14
6	Депозити	14	4	2	8				14
7	Кредити	16	4	4	8	40	2	2	12
8	Страховання	12	2	2	8				12
9	Кредитні спілки	12	2	2	8				12
Всього годин на вивчення дисципліни		120	24	22	74	120	6	4	110

3.ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Теми лекцій	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Лекція 1	Гроші	2	2
Лекція 2	Гривня – національна валюта України	2	
Лекція 3	Валюта	2	
Лекція 4	Планування та ведення сімейного бюджету	2	2
Лекція 5, 6	Податки	4	
Лекція 7, 8	Депозити	4	
Лекція 9, 10	Кредити	4	2
Лекція 11	Страховання	2	
Лекція 12	Кредитні спілки	2	
	Всього лекційних занять	24	6

4.ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
13	Гроші	2	-
14	Гривня – національна валюта України	2	
15	Валюта	2	
16	Планування та ведення сімейного бюджету	2	2
17, 18	Податки	4	
19	Депозити	2	
20, 21	Кредити	4	2
22	Страховання	2	
23	Кредитні спілки	2	
	Всього семінарських занять	22	4

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин		Рекомендовані джерела інформації
		денна форма	заочна форма	
Тема 1. Гроші	Фінансова грамотність населення. Фінансова етика та культура	8	10	1,3,11,18
Тема 2. Гривня — національна валюта України	Елементи захисту гривневих банкнот	8	12	1,3,11,18
Тема 3. Валюта	Конвертованість валют і золотовалютні резерви. Курсоутворення валют. Міжбанк — український валютний ринок.	8	12	1,3,11,18
Тема 4. Планування та ведення сімейного бюджету	Облік та прогнозування надходжень і видатків	10	12	1,2,3,11,18
Тема 5. Податки	Управління податковими рішеннями. Роль благодійності в оптимізації податкових обов'язків та підтримці громадських ініціатив.	8	14	3,5, 11,18
Тема 6. Депозити	Інвестування – розміщення капіталу в різних активах	8	14	3,11,18
Тема 7. Кредити	Банківська система	8	12	3,11,18
Тема 8. Страховання	Система пенсійного забезпечення в Україні. Страхові ризики. Страхові поліси.	8	12	5, 6, 11, 18
Тема 9. Кредитні спілки	Основні умови обрання фінансової установи для отримання кредиту та підтримки власної кредитоспроможності	8	12	1,3,11
Всього самостійної роботи		74	110	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Історія виникнення грошей. Форми грошей.
2. Функції грошей.
3. Основні правила користування грошима.
4. Фінансова грамотність населення. Фінансова етика та культура.
5. Історія української гривні.
6. Зовнішній вигляд, номінали банкнот та монет, що перебувають у грошовому обігу в Україні.
7. Елементи захисту гривневих банкнот.
8. Для чого треба обмінювати гривню на іноземну валюту і навпаки?
9. Конвертованість валют і золотовалютні резерви.
10. Курсоутворення валют.
11. Міжбанк – український валютний ринок.
12. Попит і пропозиція на валютному ринку.
13. Облік та прогнозування надходжень і видатків.
14. Види сімейного бюджету. Способи ведення сімейного бюджету.
15. Класифікація сімейного бюджету за рівнем збалансованості між надходженнями й видатками.
16. Складання сімейного бюджету.
17. Податки та їх види.
18. Основні цілі стягнення податків: дохід бюджету, розподіл, регулювання, представництво.
19. Управління податковими рішення.
20. Управління податковими рішення.
21. Роль благодійності в оптимізації податкових обов'язків та підтримці громадських ініціатив.
22. Інвестування – розміщення капіталу в різних активах.
23. Функції Національного банку України.
24. Класифікація банківських послуг.
25. Рахунки в банках. Види рахунків у банках.
26. Порядок відкриття та закриття рахунків.
27. Види депозитів.
28. Особливості відсоткових ставок за депозитами.
29. Гарантування банківських вкладів.
30. Кредити для споживачів і підприємств.
31. Підстави для здійснення позики та контроль за рівнем заборгованості.
32. Вартість кредиту.
33. Види відсоткових ставок за кредитом.
34. Загальні витрати за споживчим кредитом і реальна річна відсоткова ставка.
35. Особливості надання та виплати кредитів.

36. Паспорт споживчого кредиту.
37. Кредитоспроможність і кредитна історія. Кредитний договір.
38. Відповідальність позичальника у випадку порушень договору.
39. Кредитні продукти для фізичних і юридичних осіб.
40. Кредитна картка.
41. Сутність страхування. Учасники страхових відносин.
42. Форми страхування. Договір страхування.
43. Система пенсійного забезпечення в Україні.
44. Страхові ризики. Страхові поліси.
45. Послуги кредитних спілок і кому вони надаються.
46. Права учасників кредитної спілки. Вибір кредитної спілки.
47. Основні умови обрання фінансової установи для отримання кредиту та підтримки власної кредитоспроможності.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Ролік В., Войтицька Л., Тригуб О. Підприємництво і фінансова грамотність: підручник. Київ: 2025. 133 с.
2. Ясинська Н.А. Управління особистими фінансами. Навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 356 с.
3. Бонд Р., Лозицька Н. Фінансова грамотність та обізнаність в Україні: факти та висновки. 2-ге вид, доп. та випр. Київ: 2010. URL: http://www.svb.org.ua/sites/default/files/finlit_survey_6dec2010_ua.pdf
4. Кравчук Н.Я., Колісник О.Я., Мелих О.Ю. Фінансова безпека: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Вектор, 2020. 277 с.
5. Стан та перспективи соціальної безпеки в Україні: експертні оцінки: монографія. Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ; НАН України, Інститут економіки промисловості. Київ; Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 184 с.
6. Бура О.В., Добровольська І.І. Фінансове шахрайство в Україні та заходи протидії. Стратегічні орієнтири. 2017. URL: <http://libfor.com/index.php?newsid=2879>
7. Герасимович А.М., Парасій-Вергуненко І.М., Примостка Л.О., Покойова О.М. Банківська діяльність: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2019. 504 с.
8. Теорія оподаткування: навч. посіб. Дніпро : НТУ «ДП», 2018. – 75 с. URL: <http://nmu.org.ua>.
9. Зінченко О. А., Павліщій Д. О., Зінченко Д. С. Інвестиційні ресурси: сутність, механізм залучення та роль в економічному розвитку підприємства. Reporter of the Priazovskyi state technical university. 2017. Вип. 33. С. 50-57.
10. Геращенко О. Економіка. Власний бізнес. Перший крок. Київ: Фоліо, 2020. 123 с.
11. Дев'ятка О. Фінансова грамотність для початківців: 11 унікальних порад, які вас шокують! / О. Дев'ятка // Гривня. 2023. 25 березня. URL: <https://www.grivnya.in.ua/finansova-gramotnist/finansova-gramotnist-dlya-pochatkivciv/>
12. Національна стратегія розвитку фінансової грамотності до 2030 року. URL: https://business.diia.gov.ua/uploads/8/41540-nbu_strategy_fingramotnosti_2030.pdf.

Додаткова література

13. Методика викладання фінансової грамотності : навч. посіб. / Т. О. Кізіма, В. В. Письменний, С. Л. Коваль [та ін.] ; за ред. Т. О. Кізіми. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2017. - 200 с.
14. Фінансова грамотність : навч. посіб. / авт. кол. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко. Вид. 2-ге, випр. і доп. К., 2013. 311 с.
15. Клименко В.В., Акімова Л.М., Докієнко Л.М. Фінансовий ринок: навч. посіб. / за ред. Павлова В.І. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 358 с.
16. Соціальна безпека: теорія та українська практика: монографія. К.: КНЕУ, 2006. 292 с.

17. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навч. посібник / авт. кол. – Київ, 2019. – 272 с

Інтернет ресурси:

1. Гаразд - <https://harazd.bank.gov.ua/>
2. Центр фінансових знань «Талан» - <https://talan.bank.gov.ua/>
3. Школа фінансової грамотності «Талан» Національного банку України - <https://promo.bank.gov.ua/school-talan/>
4. Офіційний сайт НБУ - <https://bank.gov.ua/ua/news/all/v-ukrayini-zapustili-osvitniy-serial-tsifrovi-groshi>
5. Діти і гроші: як у світі дають на кишенькові витрати. URL: <http://www.newsmarket.com.ua/2012/01/diti-i-groshi-yak-u-svitidayut-na-kishenkovi-vitrati>.
6. Радзішевська Д. В. Підвищення фінансової грамотності населення України як один із пріоритетів державної політики на сучасному етапі. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej13/txts/Radzishevaska.pdf>.
7. Захист прав споживачів фінансових послуг: поінформовані та захищені споживачі – запорука підвищення довіри до фінансового сектору/ URL: http://www.finrep.kiev.ua/download/legal_publication_jan2013_ua.pdf. 7.
8. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» від 05.04.2001 № 2346-III у пот. редакції від 04.06.2017 [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>